

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍԻ

Մեր նպատակն է եղել այս ուսումնասիրութեամբ նկարագրել Սպահանի Փէրիա դաւառի հայ գիւղացիութեան կեանքի այլևայլ երևոյթները. նրա տունն ու տեղը, վարք ու բարքը, կենցաղը, սովորութիւնները, նախապաշարումները, անտեսական—կուլտուրական գրութիւնը եայլն:

Հէնց այդ նպատակով, 1918 թ. Յունիսին այցելեցինք Փէրիա գաւառը. եղանք բոլոր հայաբնակ գիւղերում.—Նամակերտ, Ղաթղուն, Ավարան, Ներքին-Սոյգան, Մնկերտ, Ադիգան, Բարդաշա, Արթունարազ, Ղալամելիք, Չիզան, Դրախտակ, Միլակերտ, Շուրիչկան, Շահրուլազ, Խունկ, Բժկերտ, Սանգիբարան, Վերին-Սոյգան, Դաջան, Բոլորան, Հազարջրիք, Ազնաւուլ, Հադան, բացի թիրիքհարտից, Սօջիդալայից և Գուշխառատից. տեսանք քաղցի ու թշւառութեան ճիրաններում տառապող գիւղացիներին, ականատես եղանք նրանց կրած անլուր տանջանքներին և լսեցինք նրանց բերնից բազմաթիւ սրտածմլիկ պատմութիւններ:

Եւ ահա նամակների ձևով պարբերաբար գրւած նիւթերը լոյս ենք բնծայում, աշխատելով արձանագրել այն ամենը, ինչ որ եղել է և ինչ որ իրողապէս կայ. բայց թէ այդ որքան է մեզ յաջողել, թույնում ենք գատելու ընթերցողներին:

Մեր այս ուսումնասիրութիւնը կատարել ենք.—

ա) Անձամբ, սեպհական հետազօտութեամբ և բ) թէ անտիպ և թէ տպագրւած գրութիւններով, որ կարողացել ենք զսնել:

Եթէ այս հրատարակութիւնը նպաստի ընթերցողներին գէթ մի փոքր չափով ծանօթանալու Փէրիայի հայ գիւղացիութեան կեանքի հետ՝ դրանով արդէն մեզ լիուրի վարձատրւած կը համարենք:

Ի վերջոյ յայտնում ենք մեր խորին և անկեղծ շնորհակալութիւնն այն բոլոր յարգելի անձնաւորութիւններին, ինչպէս և Բարեկրօն քահանաներին, Մեծարդոյ ուսուցիչ—ուսուցչուհիներին և այն աշակերտներին, որոնք որևէ կերպ նպաստեցին մեզ մեր ճանապարհորդութեան ընթացքում:

ԱՐԱՄ ԵՐԵՄԵԱՆ

Նոր-Ջուղա

1 Յունւարի 1919